

Heerlen

Aan
Commissie MF

Kenmerk

Afschrift aan
Het college van burgemeesters en wethouders

Status
Update Sociaal Domein
december 2021

1 december 2021

Bijlage

Onderwerp
Update Sociaal Domein

Inleiding

Door middel van deze periodieke update informeren wij u over zowel de ontwikkelingen als over andere actualiteiten met betrekking tot het Sociaal Domein. De onderwerpen hebben betrekking op de commissie MF. Vragen naar aanleiding van deze update kunnen in de daarvoor bestemde commissie worden gesteld.

Inhoudsopgave

- Definitieve vaststelling meerkosten 2020 WMO
- Start Centering Zwangerschap
- Inzet middelen Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl
- Doordecentralisatie Beschermd wonen
- Start proefproject met huisarts, welzijnscoach en apotheek
- Schouw Buurt- en kindcentrum Passart
- Cursus herkennen en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking
- Start project 'Iedereen voor Elkaar Heksenberg'

Definitieve vaststelling meerkosten 2020 WMO

Bij de uitbraak van de coronacrisis in 2020 zijn er door het Rijk maatregelen genomen om de zorg in het kader van de WMO en Jeugdwet te waarborgen. Gemeenten hebben rijksmiddelen ontvangen voor het vergoeden van meerkosten en het verstrekken van compensatie voor omzetsderving. Voor de WMO is maar zeer beperkt om compensatie voor omzetsderving gevraagd. Aan de aanbieders landelijke inkoop WMO is € 3.810,- vergoed als compensatie. Tevens heeft Meander enkel de eerste helft van 2020 € 28.546,87 ontvangen als omzetgarantie was- en strijkservice.

Aanbieders hebben via 2 tranches vergoedingen voor meerkosten bij ons kunnen aanvragen. Vooruitlopend op landelijke uitwerkingen is in Heerlen in de loop van 2020 al gestart met het uitvragen van zorgaanbieders om een beeld te krijgen van de meerkosten die voor vergoeding in aanmerking zouden komen. Uiteindelijk zijn op basis van het landelijk ter beschikking gesteld format via beschikkingen voorlopige vergoedingen verleend conform ons normale subsidieproces. Nu de jaarverantwoordingen bij de zorgaanbieders gereed zijn en verzoeken tot definitieve vaststelling van de meerkosten merendeels ontvangen zijn, kunnen de meerkosten voor het jaar 2020 definitief bepaald worden. In de jaarrekeningen is daar waar verplicht een bijlage totale corona compensatie opgenomen. Deze geeft een beeld van de totale compensatie vanuit diverse wetgeving en een analyse van de compensatie ten opzichte van het resultaat. Op basis van de ontvangen verantwoordingen mag geconcludeerd worden dat er bij onze aanbieders geen sprake is van overcompensatie.

Wij verwachten dan ook dat het aan aanbieders verstrekte voorschot van 100%, in totaal groot € 409.074,89 als rechtmatig verleend te kunnen vaststellen. Apart hiervan is aan het Leger des Heils subsidie verleend voor extra maatregelen in het kader van corona bij maatschappelijke opvang (DNO De Klomp). Deze is ook definitief vastgesteld op € 437.978,-.

Het totaal van het bovenstaande is ca. € 880.000,- aan vergoeding coronakosten.

Start Centering Zwangerschap

Dankzij de regiodeal middelen kunnen we in Parkstad extra Kansrijke Start activiteiten uitrollen. Al deze interventies zijn gericht op de eerste 1000 dagen in de ontwikkeling van een kind. 'Centering zwangerschap' is een succesvol project waarbij zwangere vrouwen in groepsverband (i.p.v. individueel) door een verloskundige begeleiding krijgen. De begeleidingstijd neemt hierdoor toe van 2,5 uur naar 20 uur. De Economische Evaluatie van Onderzoeksorganisatie (TNO) heeft aangetoond dat Centering Zwangerschap significante gezondheidswinst oplevert zoals een afname van roken tijdens de zwangerschap, minder alcoholgebruik, het voorkomen van zwangerschapshypertensie en een hogere borstvoedingsprevalentie. Dit leidt tot gezondere moeders, baby's en lagere zorgkosten. Dankzij financiële ondersteuning vanuit Kansrijke Start zijn verloskundigen in Parkstad geschoold in de aanpak van Centering Zwangerschap en zullen 6 praktijken in Parkstad (4 in Heerlen) starten met de aanpak. Het komende jaar gaan we ons richten op het borgen van structurele financiering (in overleg met ketenpartners als de zorgverzekeraar, het ziekenhuis en de Academie voor Verloskunde) en verdere uitrol in de regio.

Inzet middelen Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl

Het Ministerie van VWS heeft in februari 2021 het Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl gepresenteerd. Dit Steunpakket is in het leven geroepen om de gevolgen van de coronamaatregelen te dempen en structurele schade zoveel mogelijk te voorkomen. Het rijk kiest ervoor de samenwerking te zoeken met een brede coalitie van gemeenten en maatschappelijke partners.

Benadrukt wordt dat gemeenten in staat zijn om onder de lokale bevolking accenten te leggen en keuzes te maken die betrekking hebben op specifieke doelgroepen en om een expliciete koppeling te maken tussen mentaal welzijn (een gezonde geest) en een gezonde leefstijl (een gezond lichaam). In de Kamerbrief 'Steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' staat opgenomen dat er bijzondere aandacht nodig is voor de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden, waar sprake is van een concentratie van de meest kwetsbare groepen (voor Heerlen betreft dit Heerlen-Noord). Onderstaande initiatieven sluiten inhoudelijk aan bij de doelstellingen van het Steunpakket en zullen gefinancierd worden middels de beschikbaar gestelde middelen:

1. Basishulp Jeugd (JENS): JENS heeft aangegeven dat zij als gevolg van de coronacrisis een grotere vraag hebben, naar met name ambulante GGZ jeugdhulp. Om die reden heeft JENS extra activiteiten georganiseerd voor deze jongeren (denk aan jongerenclubs, coaches die verenigingen ondersteunen, ervaringsgroepen etc).
2. Mondriaan (in samenwerking met JENS): Head up (13-17+ jaar) en het vriendenprogramma (8-12 jaar) zijn twee ontwikkelingsprogramma's waarin jongeren vaardigheden en praktische kennis leren over hoe om te gaan met de druk van school. Er wordt gewerkt aan het ontwikkelen van positieve coping vaardigheden en veerkracht om lastige situaties te doorstaan en gemakkelijker over te stappen naar volwassenheid.
3. Versterking van de afspraken in het lokale preventieakkoord/erkende leefstijl interventies: de middelen worden ingezet voor erkende sport en beweeginterventies. Alcander (Heel Heerlen Beweegt) heeft een subsidieaanvraag ingediend voor het uitvoeren van een aantal sport/leefstijl-interventies. Heel Heerlen Beweegt zal in samenspraak met de partners in de alliantie Heerlen-Noord starten met diverse programma's en interventies rondom de "Sportieve Schoolomgeving".
4. HealthyLIFE: is een ketenaanpak waarbij een gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) wordt aangeboden met als doel het aanpakken van overgewicht en obesitas en achterliggende problematiek(en) bij volwassenen. HealthyLIFE wordt deels door de gemeente en deels door de zorgverzekeraar gefinancierd. Huisartsen kunnen als verwijzer HealthyLIFE inzetten voor een patiënt.

Doordecentralisatie Beschermd wonen

De Parkstadgemeenten werken al lang samen op het thema Opvang en Beschermd wonen. In 2018 hebben alle gemeenteraden van Parkstad de 'Visie Opvang en Beschermd wonen' vastgesteld. Deze visie is uitgewerkt in een tweetal Uitvoeringsagenda's die door alle colleges zijn vastgesteld. De samenwerking komt nu in een nieuwe fase terecht. Vanaf 2023 is Beschermd wonen geen taak meer die door het Rijk bij de centrumgemeenten is belegd. Elke gemeente is dan zelf verantwoordelijk voor het voorzien in beschermd wonen, en ontvangt daarvoor de middelen. Daarbij is sprake van een ingroeipad van 10 jaar, waarbij de centrumgemeente – voor Parkstad is dat Heerlen – steeds minder middelen en de individuele gemeenten steeds meer middelen ontvangen. Daarnaast speelt ook een landelijke herverdeling van de middelen in de vorm van de invoering van een objectief verdeelmodel. Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang blijft, in ieder geval de komende jaren, wel een taak waar de centrumgemeente voor aan de lat staat en alle middelen ontvangt.

Alhoewel elke gemeente zelf verantwoordelijk is, zijn de gemeenten een Norm voor opdrachtgeverschap overeen gekomen (ledenvergadering VNG 10 juni 2020). Met de Norm voor Opdrachtgeverschap erkennen de gemeenten dat voor sommige vormen van zorg regionale en bovenregionale samenwerking vereist is. De norm schetst hoe we dat willen regelen. Het gaat daarbij vooral om de beschikbaarheid van weinig voorkomende en specialistische vormen van hulp. Het betekent dat wij in Parkstad afspraken maken over:

- samenwerking: governance en financiën;
- aanbod beschermd wonen en de inkoop en contractering/subsidiering daarvan;
- toegang tot beschermd wonen;
- zorgcontinuïteit (overgang Jeugdwet naar Beschermd wonen en het opschalen en afschalen met reguliere begeleiding van uit de WMO).

Momenteel wordt gewerkt aan een nota waarin hierover afspraken worden gemaakt. Deze nota wordt in het eerste kwartaal van 2022 ter besluitvorming aangeboden aan de colleges en gemeenteraden van Parkstad. Daarna wordt een en ander nader uitgewerkt, zodat we op 1 januari 2023 klaar zijn voor deze nieuwe fase.

Start proefproject met huisarts, welzijnscoach en apotheek

Kwetsbare ouderen hebben vaker last van lichamelijke en geestelijke klachten. Vaak klachten waarvan de oorzaak niet altijd medisch is, met een negatieve invloed op de kwaliteit van leven. Vaak speelt eenzaamheid een rol. Medicijnen slikken helpt dan niet. Een gezondere leefstijl, beter bewegen en beter contact in de buurt vaak wel. Vanuit dat idee start de gemeente Heerlen op 1 december met een proefproject waarbij 2 huisartsen met ouderen op zoek gaan naar achterliggende oorzaken en welzijnscoaches hen begeleiden met ondersteunende activiteiten. Daarbij wordt ook sociale interactie tussen buurtbewoners gestimuleerd. Daarnaast krijgen tien zorgvragers uit de pilot ook een gezondheidscheck, uitgevoerd door BENU Apotheek. Die kijkt naar hun leefstijl en verschillende gezondheidsaspecten. Deze aanpak stoelt op het zorgconcept positieve gezondheid. Die benadering stelt niet ziekte of beperking centraal, maar de veerkracht, eigen regie en het aanpassingsvermogen van mensen. Het proefproject is onderdeel van het Europese URBACT-programma. Als de proef slaagt, hoopt Heerlen de zorgverzekeraars over te halen om deze aanpak structureel te gaan financieren.

Schouw Buurt- en kindcentrum Passart

Vrijdag 12 november bezochten ervaringsdeskundigen van de cliëntenraad Gehandicapten Heerlen het kind- en buurtcentrum Passart. Deze zijn onlangs opgeleverd. De ervaringsdeskundigen zijn zeer tevreden over de toegankelijkheid van beide locaties. Er is goed rekening gehouden met het gebruiksgemak van algemene toegangsdeuren, verblijfsruimten en faciliteiten. Er zijn nog een aantal tips en adviezen gegeven die betrekking hebben op met name de visuele ondersteuning in de gebouwen. Denk hierbij aan toepassen van contrast en het gebruik van pictogrammen. De contactpersonen stemmen met elkaar af hoe ze dit nog kunnen verbeteren.

Cursus herkennen en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking

In november volgden 30 ambtenaren de cursus 'herkennen en omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking.' Ruim 2,3 miljoen mensen van de Nederlandse bevolking heeft een (vaak niet zichtbare) verstandelijke beperking. Deze onzichtbare beperkingen kunnen in de omgang met elkaar leiden tot verwarring, onbegrip, ongeduld, miscommunicatie of boosheid. Tegelijkertijd kunnen professionals hen als vervelend, veeleisend of ongemotiveerd ervaren. Een training in het herkennen van en omgaan met mensen met een beperking kan deze kloof tussen inwoners en overheidsorganisatie enorm verkleinen. Een ervaringsdeskundige deelde tijdens de cursus haar verhaal en gaf aan waar zij in haar dagelijks leven mee wordt geconfronteerd.

De deelnemers vonden deze cursus een waardevolle aanvulling in hun kennis en zij kunnen de opgedane theorie in de praktijk gaan toepassen.

Start project 'Iedereen voor Elkaar Heksenberg'

Vrijdag 26 november vond als onderdeel van onze lokale inclusie agenda samen met 40 bewoners van Heksenberg de aftrap van het project 'Iedereen voor Elkaar Heksenberg' plaats. De organisatie hiervan ligt bij De Positieve Stad en de wijk Heksenberg is de eerste wijk waar wij dit vanuit de lokale inclusie agenda opstarten. Samen gaan zij met bewoners, met en zonder beperking, toewerken naar een buitenexpositie in de wijk om uit te dragen dat iedereen zich in deze wijk welkom en thuis mag voelen. Ideeën om deze buitenexpositie vorm te geven zijn vrijdag door de organisatie met de burgers in een creatieve sessie besproken. Voorbeelden zijn onder andere een foto collage en gedichten route. Een ander doel dat we met 'Iedereen voor Elkaar Heksenberg' willen bereiken is het leggen van duurzame verbindingen tussen bewoners onderling. De bewoners die bij de aftrap aanwezig waren vonden het een gezellige middag en kijken uit naar de volgende bijeenkomst. Deze wordt in februari gepland.

Namens het College,

Peter van Zutphen, wethouder Welzijn en Zorg

Jordy Clemens, wethouder Jeugd en Onderwijs

Adriane Keulen, wethouder Integraal Ouderenbeleid en Agenda 22 (Heerlen Inclusieve Stad)